

Υπόθεση C-644/23 [Stangalov]ⁱ

**Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98,
παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου**

Ημερομηνία καταθέσεως:

26 Οκτωβρίου 2023

Αιτούν δικαστήριο:

Sofiyski gradski sad (Βουλγαρία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

26 Οκτωβρίου 2023

Κατηγορούμενος:

IR

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Ενημέρωση κατηγορουμένου ο οποίος έχει διαφύγει σχετικά με τη διεξαγωγή δίκης εις βάρος του όσον αφορά το δικαίωμά του σε νέα δίκη παρουσία του.

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Η παραπομπή βασίζεται στο άρθρο 267, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β', ΣΛΕΕ.

Προδικαστικά ερωτήματα

Συνάδει με το άρθρο 9, σε συνδυασμό με το άρθρο 8, παράγραφος 4, και παράγραφος 2, της οδηγίας 2016/343 εθνική νομοθεσία –εν προκειμένω το άρθρο 423, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, πρώτη περίπτωση, του ΝΡΚ (Nakazatelno-protsesualen kodeks, κώδικα ποινικής δικονομίας)– σύμφωνα με την οποία κατηγορούμενος που καταδικάστηκε ερήμην δεν έχει δικαίωμα σε νέα δίκη παρουσία του, εάν έχει διαφύγει αφότου ενημερώθηκε σε γενικές γραμμές σχετικά με την ποινική κατηγορία κατά την ποινική προδικασία και, ακριβώς λόγω της διαφυγής του, δεν μπόρεσε να ενημερωθεί ούτε σχετικά με την πλήρη

ⁱ Η ονομασία που έχει δοθεί στην παρούσα υπόθεση είναι πλασματική. Δεν αντιστοιχεί στο πραγματικό όνομα κανενός διαδίκου.

κατηγορία, ούτε σχετικά με την ένδικη διαδικασία που κινήθηκε βάσει αυτής, ούτε σχετικά με τις συνέπειες της μη παραστάσεώς του στη δίκη –όποτε δεν έχει ούτε δικαίωμα σε νέα δίκη παρουσία του, αν την υπεράσπισή του έχει αναλάβει αυτεπαγγέλτως διορισθείς δικηγόρος, χωρίς να έχει σημασία το γεγονός ότι δεν διατηρεί καμία επαφή με αυτόν;

Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως: Επιβάλλεται ή επιτρέπεται από το άρθρο 8 της οδηγίας 2016/343 και το άρθρο 47 του Χάρτη στο αιτούν δικαστήριο να αρνηθεί να προβεί σε επί της ουσίας εξέταση της κατηγορίας εις βάρος τέτοιου κατηγορουμένου και να εκδώσει ερήμην απόφαση εις βάρος του, αν διαπιστώσει βάσει αξιόπιστων στοιχείων ότι το ανώτατο εθνικό δικαιοδοτικό όργανο, το οποίο είναι αποκλειστικά αρμόδιο να αποφαινεται επί της αιτήσεως που υποβάλλεται από ερήμην καταδικασθέντα για νέα δίκη παρουσία του, θα απορρίψει εν προκειμένω την εν λόγω αίτηση και, επομένως, η διαδικασία δεν θα επαναληφθεί, καθώς δεν θα εφαρμοστεί η διάταξη του άρθρου 9, σε συνδυασμό με το άρθρο 8, παράγραφος 4, και παράγραφος 2, της οδηγίας, αλλά το εθνικό δίκαιο, στερώντας κατ' αυτόν τον τρόπο από τον ερήμην καταδικασθέντα το δικαίωμά του να παρίσταται στη δίκη στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας, το οποίο κατοχυρώνεται στο δίκαιο της Ένωσης;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης και νομολογία

Οδηγία (ΕΕ) 2016/343 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, για την ενίσχυση ορισμένων πτυχών του τεκμηρίου αθωότητας και του δικαιώματος παράστασης του κατηγορουμένου στη δίκη του στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας (ΕΕ 2016, L 65, σ. 1), ιδίως οι αιτιολογικές σκέψεις 36 έως 39 και τα άρθρα 8 έως 10 αυτής

Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άρθρο 47

Απόφαση της 19ης Μαΐου 2022, C-569/20, ECLI:EU:C:2022:401 (στο εξής: απόφαση C-569/20)

Απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 2020, C-416/20 PPU, ECLI:EU:C:2020:1042 (στο εξής: απόφαση C-416/20)

Απόφαση της 15ης Σεπτεμβρίου 2022, C-420/20, ECLI:EU:C:2022:679 (στο εξής: απόφαση C-420/20)

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Konstitutsia na Republika Bulgaria (Σύνταγμα της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας)

Nakazatelno-protsesualen kodeks (κώδικας ποινικής δικονομίας, στο εξής: ΝPK)

Κατά τη διάρκεια της προκαταρκτικής έρευνας που διεξάγεται στο πλαίσιο της ποινικής προδικασίας, απαγγέλλεται κατηγορία εις βάρος του υπόπτου με

χωριστή νομική πράξη (στο εξής: διάταξη κατά το άρθρο 219 του ΝΡΚ), στην οποία αναφέρονται τα ουσιώδη πραγματικά και νομικά στοιχεία της ποινικής κατηγορίας. Με την εν λόγω νομική πράξη, ο ύποπτος ενημερώνεται σχετικά με το ότι κατηγορείται επισήμως για ορισμένη αξιόποινη πράξη και του παρέχεται η δυνατότητα να παράσχει στοιχεία επί της ποινικής κατηγορίας και να υποβάλει τυχόν αιτήματά του.

Το δεύτερο μέρος της ποινικής προδικασίας περιλαμβάνει τις ενέργειες του εισαγγελέα μετά το πέρας της προκαταρκτικής έρευνας. Ο εισαγγελέας δύναται να αποφασίσει να απαγγείλει κατηγορία συντάσσοντας το σχετικό κατηγορητήριο, το οποίο υποβάλλει στο δικαστήριο.

Στην πράξη, το περιεχόμενο της διατάξεως κατά το άρθρο 219 του ΝΡΚ ενσωματώνεται στο τελευταίο τμήμα του κατηγορητηρίου κατά το άρθρο 246 του ΝΡΚ. Το τμήμα του κατηγορητηρίου που αναφέρεται στα πραγματικά περιστατικά περιλαμβάνει λεπτομερή στοιχεία σχετικά με την αξιόποινη πράξη που διέπραξε ο κατηγορούμενος, τον χρόνο, τον τόπο και τον τρόπο τελέσεως της αξιόποινης πράξεως, τον ζημιωθέντα και το ύψος της ζημίας που προκλήθηκε.

Το δικαστικό στάδιο αρχίζει με την υποβολή του κατηγορητηρίου στο δικαστήριο. Το δικαστήριο λαμβάνει μέτρα προκειμένου να ενημερώσει τον κατηγορούμενο, αποστέλλοντάς τον αντίγραφο του κατηγορητηρίου και ενημερώνοντάς τον επισήμως σχετικά με ορισμένες περιστάσεις, συμπεριλαμβανόμενης της επικείμενης διεξαγωγής δίκης επί του κατηγορητηρίου, καθώς και σχετικά με τη δυνατότητα που έχει το δικαστήριο, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, να εκδικάσει την ποινική υπόθεση και να αποφανθεί ερήμην του (στο εξής: διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 247c του ΝΡΚ). Αφότου παραλάβει το κατηγορητήριο κατά το άρθρο 246 του ΝΡΚ και τις πληροφορίες που το συνοδεύουν, ο κατηγορούμενος (στον οποίο έχει πλέον επισήμως αποδοθεί αυτή η ιδιότητα) μαθαίνει για πρώτη φορά ότι θα διεξαχθεί δίκη στην οποία πρόκειται να διερευνηθεί το κατά πόσον αποδεικνύεται η κατηγορία που του αποδίδεται και αν θα κριθεί ένοχος και θα του επιβληθεί συγκεκριμένη ποινή. Ενημερώνεται, επίσης, κατά το χρονικό αυτό σημείο, σχετικά με τη δυνατότητα που υπάρχει να κριθεί η ποινική υπόθεση παρά την απουσία του.

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Τα πραγματικά περιστατικά της κύριας δίκης είναι εκείνα που έχουν ήδη εκτεθεί στην αίτηση προδικαστικής αποφάσεως C-569/20. Το αιτούν δικαστήριο επιθυμεί να διορθώσει το σφάλμα του ως προς τα πραγματικά περιστατικά και να διευκρινίσει ότι στην πραγματικότητα ο IR είχε παραλάβει αυτοπροσώπως την ποινική κατηγορία κατά την ποινική προδικασία (τη διάταξη κατά το άρθρο 219 του ΝΡΚ), όχι όμως και την κατηγορία βάσει της οποίας κινήθηκε η ένδικη διαδικασία (το κατηγορητήριο κατά το άρθρο 246 του ΝΡΚ), ήτοι την ποινική κατηγορία που υποβλήθηκε στο δικαστήριο.

- 2 Εις βάρος του IR απαγγέλθηκε καταγγελία για δύο ποινικά αδικήματα: για συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση με σκοπό τη διάπραξη φορολογικών παραβάσεων και για συνέργεια σε συγκεκριμένη φορολογική παράβαση.
- 3 Στο στάδιο της ποινικής προδικασίας, η διάταξη κατά το άρθρο 219 του ΝPK κατά του IR συντάχθηκε στις 18 Απριλίου 2016 και του επιδόθηκε την επόμενη μέρα· χρησιμοποίησε συναφώς εξουσιοδοτημένο από αυτόν δικηγόρο. Ο IR προτίμησε να μην τοποθετηθεί επί της διατάξεως αυτής, αρκούμενος να δηλώσει ότι βρίσκεται στο εξωτερικό· επιπροσθέτως, γνωστοποίησε νέα διεύθυνση στην οποία θα μπορούσε να βρεθεί.
- 4 Μετά το πέρας της προκαταρκτικής έρευνας, ο εισαγγελέας συνέταξε στις 9 Δεκεμβρίου 2016 το κατηγορητήριο κατά το άρθρο 246 του ΝPK. Στη συνέχεια, διαβίβασε τα έγγραφα στο δικαστήριο, το οποίο κίνησε την ένδικη διαδικασία ως προς την υπόθεση της κύριας δίκης.
- 5 Από το 2016 έως σήμερα, το αιτούν δικαστήριο έκανε πολλές προσπάθειες να καλέσει τον IR στη δίκη, αλλά δεν κατέστη εφικτό να τον εντοπίσει, ούτε καν στη διεύθυνση που είχε δηλώσει ο ίδιος. Ο εξουσιοδοτημένος δικηγόρος παραιτήθηκε από την υπεράσπισή του, διότι δεν είχε καμία επαφή με τον IR. Στη συνέχεια, διορίστηκαν διαδοχικά τρεις αυτεπαγγέλτως διοριζόμενοι συνήγοροι, οι οποίοι δεν είχαν καμία επαφή με τον IR ή με τους συγγενείς του. Κατ' αρχήν, δεν είναι βέβαιο ότι ο IR γνωρίζει ότι συντάχθηκε κατηγορητήριο, ότι η εν λόγω κατηγορία εξετάζεται από δικαστήριο (ήτοι, ότι έχει κινηθεί ένδικη διαδικασία εις βάρος του) και ότι διορίστηκε αυτεπαγγέλτως διοριζόμενος συνήγορος.
- 6 Σύμφωνα με τις πλέον πρόσφατες πληροφορίες, ο IR καταδικάστηκε αμετάκλητα σε άλλες τρεις ποινικές διαδικασίες και καταζητείται προς τον σκοπό της εκτελέσεως των ποινών που του επιβλήθηκαν· καταζητείται επίσης στο πλαίσιο της διαδικασίας της κύριας δίκης. Ωστόσο, δεν μπορεί να εντοπιστεί.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της διατάξεως περί παραπομπής

Σκεπτικό ως προς το πρώτο προδικαστικό ερώτημα

- 7 Αφού ανέφερε το σκεπτικό της αποφάσεως του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-569/20, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η νομική κατάσταση του IR εμπίπτει στο άρθρο 8, παράγραφος 4, της οδηγίας 2016/343, επομένως έχει δικαίωμα σε νέα δίκη.
- 8 Τούτο ισχύει εν προκειμένω, δεδομένου ότι ο IR διέφυγε αόφτου του είχε επιδοθεί η διάταξη κατά το άρθρο 219 του ΝPK, η οποία –κατά το εθνικό δίκαιο– δεν περιέχει την απαραίτητη πληροφορία ότι πρόκειται να διεξαχθεί δίκη στο μέλλον. Στην πραγματικότητα, η πληροφορία αυτή παρέχεται μόνο μετά την επίδοση του κατηγορητηρίου κατά το άρθρο 246 του ΝPK και τη διεξαγωγή της διαδικασίας σύμφωνα με το άρθρο 247c του ΝPK.

- 9 Επομένως, ο IR δεν ενημερώθηκε στην πραγματικότητα σχετικά με τη δίκη, ενώ η εν λόγω ενημέρωση αποτελεί βασική προϋπόθεση για την εφαρμογή του άρθρου 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 2016/343.
- 10 Ειδικότερα, δεν ενημερώθηκε σχετικά με τα ακόλουθα:
- σχετικά με το κατηγορητήριο κατά το άρθρο 246 του ΝPK, πράγμα που σημαίνει ότι [δεν] ενημερώθηκε για το είδος και τη φύση της ποινικής κατηγορίας που απαγγέλθηκε εις βάρος του, ώστε να μπορέσει να ασκήσει τα δικαιώματα υπερασπίσεώς του (άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 2012/13) και να είναι σε θέση να κρίνει αν θα εμφανιστεί αυτοπροσώπως ή όχι,
 - ούτε σχετικά με το γεγονός ότι πρόκειται να διεξαχθεί δίκη, συμπεριλαμβανομένης της ημερομηνίας και του τόπου διεξαγωγής της (απόφαση C-569/20, σκέψεις 41 και 42)·
 - ούτε σχετικά με τις συνέπειες της μη παραστάσεώς του (σκέψη 40)·
 - ούτε εκπροσωπείται από δικηγόρο της εμπιστοσύνης του (σκέψη 56).
- 11 Μολονότι αιτία της αδυναμίας ενημερώσεώς του είναι αποκλειστικά και μόνο η διαφυγή του, η εν λόγω διαφυγή δεν συνεπάγεται ότι το δικαίωμα σε νέα δίκη αποκλείεται σύμφωνα με το άρθρο 9, το άρθρο 8, παράγραφος 4, πρώτη περίοδος και την αιτιολογική σκέψη 39, πρώτη περίοδος, της οδηγίας 2016/343 και τις σκέψεις 46 και 47 της αποφάσεως C-569/20.
- 12 Ειδικότερα, η ειδική απουσία (ακόμη και με τη μορφή της διαφυγής) δεν συγκαταλέγεται στις προϋποθέσεις του άρθρου 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 2016/343, όπως αυτή περιγράφεται στην απόφαση C-569/20, σκέψη 48, ήτοι απουσία στην οποία το κατηγορούμενο πρόσωπο «[...] γνώριζε ότι επρόκειτο να διεξαχθεί δίκη εις βάρος του» και «έλαβε επαρκείς πληροφορίες ώστε να γνωρίζει ότι επρόκειτο να διεξαχθεί δίκη εις βάρος του» (σκέψη 59, δεύτερη περίοδος και διατακτικό).
- 13 Δεν συντρέχουν επίσης τα πραγματικά περιστατικά που ρητώς έχει περιγράψει το Δικαστήριο στις σκέψεις 57 και 58 της αποφάσεως C-569/20, με τα οποία ασχολήθηκε μόνον λόγω του σφάλματος στο οποίο υπέπεσε το αιτούν δικαστήριο, ήτοι η προσήκουσα επίδοση του κατηγορητηρίου κατά το άρθρο 246 του ΝPK, το οποίο, όπως απεδείχθη, είχε διαδικαστικές πλημμέλειες ούτε η συνακόλουθη αδυναμία να επιδοθεί στον IR νέο, διορθωμένο κατηγορητήριο κατά το άρθρο 246 λόγω της διαφυγής του. Στην πραγματικότητα, εξαιτίας της διαφυγής του, δεν επιδόθηκε στον IR κανένα κατηγορητήριο κατά το άρθρο 246 του ΝPK.
- 14 Ωστόσο, το Δικαστήριο αναφέρει στην απόφαση C-569/20, σκέψη 58, τρίτη περίοδος, ότι μπορεί να θεωρηθεί ότι πρόκειται για διαφυγή κατά την έννοια της σκέψης 48 αν «το περιεχόμενο του νέου κατηγορητηρίου αντιστοιχεί στο αρχικό κατηγορητήριο». Κατά το εθνικό δίκαιο, το περιεχόμενο της διατάξεως κατά το

άρθρο 219 του ΝΡΚ διαφέρει ουσιωδώς από εκείνο του κατηγορητηρίου κατά το άρθρο 246 του ΝΡΚ, διότι αμφότερες οι πράξεις επιδιώκουν διαφορετικούς δικονομικούς σκοπούς.

- 15 Ως εκ τούτου, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η νομική κατάσταση του IR δεν εμπίπτει συναφώς στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 2016/343, καθώς δεν πληρούνται καμία από τις τρεις προϋποθέσεις που θέτει η εν λόγω διάταξη. Για τον λόγο αυτόν, εάν διεξαγόταν δίκη εις βάρος του και κρινόταν ένοχος και καταδικαζόταν ερήμην σε συγκεκριμένη ποινή, θα είχε δικαίωμα σε νέα δίκη παρουσία του, σύμφωνα με το άρθρο 9 της οδηγίας 2016/343.
- 16 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι κατά το εθνικό δίκαιο, η νομική κατάσταση του IR εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 423, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, πρώτη περίπτωση, του ΝΡΚ, σύμφωνα με το οποίο σε περίπτωση που διεξαγόταν δίκη εις βάρος του και κρινόταν ένοχος και καταδικαζόταν ερήμην σε συγκεκριμένη ποινή, δεν θα είχε δικαίωμα σε νέα δίκη παρουσία του.
- 17 Τούτο συμβαίνει διότι ο IR διέφυγε αφότου του επιδόθηκε η διάταξη κατά το άρθρο 219 του ΝΡΚ και η διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 247c του ΝΡΚ δεν μπορεί να διεξαχθεί ακριβώς λόγω αυτής της διαφυγής, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να ενημερωθεί αυτός σχετικά με το κατηγορητήριο κατά το άρθρο 246 του ΝΡΚ, σχετικά με τη δίκη και σχετικά με τις συνέπειες της μη παραστάσεώς του στην εν λόγω δίκη.
- 18 Σύμφωνα με το άρθρο 423, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, πρώτη περίπτωση, του ΝΡΚ, ο IR δεν έχει δικαίωμα σε νέα δίκη παρουσία του.
- 19 Επιπροσθέτως, για τη νομιμότητα της διεξαγωγής της δίκης ερήμην του IR αρκεί το γεγονός ότι αυτός εκπροσωπείται από δικηγόρο, ενώ δεν απαιτείται ο εν λόγω δικηγόρος να χαίρει της εμπιστοσύνης του. Στην πραγματικότητα, δεν απαιτείται να έχει ο απών κατηγορούμενος οποιαδήποτε επαφή με τον δικηγόρο του.
- 20 Ως εκ τούτου, η εκπροσώπηση από δικηγόρο που έχει διορισθεί αυτεπαγγέλτως, τον οποίο δεν γνωρίζει και στον οποίο δεν έχει αναθέσει την υπεράσπισή του, ανταποκρίνεται πλήρως στην απαίτηση του άρθρου 94, παράγραφος 1, σημείο 8, του ΝΡΚ και δεν συνιστά λόγο να του χορηγηθεί νέα δίκη στην οποία να παρίσταται και στην οποία να συμμετέχει δικηγόρος της επιλογής του.
- 21 Για τον λόγο αυτόν, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η νομική κατάσταση του IR εμπίπτει κατά το εθνικό δίκαιο, στο άρθρο 423, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, πρώτη περίπτωση, του ΝΡΚ. Σε περίπτωση που διεξαγόταν δίκη εις βάρος του και κρινόταν ένοχος και καταδικαζόταν ερήμην σε συγκεκριμένη ποινή, δεν θα είχε σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη, δικαίωμα σε νέα δίκη παρουσία του.
- 22 Συνεπώς, κατά το αιτούν δικαστήριο, υφίσταται πρόδηλη αντίφαση μεταξύ του άρθρου 9, σε συνδυασμό με το άρθρο 8, παράγραφος 4, σε συνδυασμό με την παράγραφο 2, της οδηγίας 2016/343 και το άρθρο 423, παράγραφος 1, δεύτερη

περίοδος, πρώτη περίπτωση, του ΝΡΚ. Η πρώτη διάταξη παρέχει στον IR το δικαίωμα σε νέα δίκη, ενώ η δεύτερη διάταξη το αποκλείει.

- 23 Στο πλαίσιο αυτό, υποβάλλεται το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, με το οποίο ερωτάται αν πράγματι υφίσταται αντίφαση μεταξύ των δύο αυτών διατάξεων.

Σκεπτικό επί του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος

- 24 Το δεύτερο ερώτημα υποβάλλεται μόνο για την περίπτωση που το Δικαστήριο κρίνει ότι το άρθρο 423, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, πρώτη περίπτωση, του ΝΡΚ δεν είναι σύμφωνο με το δίκαιο της Ένωσης. Αυτό συνεπάγεται ότι η εν λόγω διάταξη δεν πρέπει να εφαρμοστεί. Η επανάληψη ποινικών διαδικασιών που διεξήχθησαν ερήμην του κατηγορουμένου διέπεται, συνεπώς, από το άρθρο 9, σε συνδυασμό με το άρθρο 8, παράγραφος 4, και παράγραφος 2, της οδηγίας 2016/343· τούτο ισχύει και στην υπόθεση της κύριας δίκης, εν προκειμένω για τον IR.
- 25 Ειδικότερα, ως κατηγορούμενος σε κράτος μέλος, ο IR έχει δικαίωμα σε νέα δίκη σε περίπτωση που καταδικάστηκε ερήμην· το εν λόγω δικαίωμα απορρέει ευθέως από το άρθρο 9, σε συνδυασμό με το άρθρο 8, παράγραφος 4 και παράγραφος 2, της οδηγίας 2016/343 που έχουν άμεσο αποτέλεσμα (απόφαση C-569/20, σκέψη 28 και διατακτικό, απόφαση C-416/20, σκέψη 55, δεύτερη περίοδος).
- 26 Η αναγκαιότητα της υποβολής του δεύτερου ερωτήματος απορρέει από τη βεβαιότητα του αιτούντος δικαστηρίου ότι ο IR δεν θα είχε, στην πραγματικότητα, καμία δυνατότητα να ασκήσει το δικαίωμά του αυτό. Η βεβαιότητα αυτή απορρέει με τη σειρά της από τη νομολογία του Varhoven sad (Ανώτατου [Ακυρωτικού] Δικαστηρίου, Βουλγαρία) επί της επαναλήψεως ποινικών υποθέσεων που εκδικάστηκαν ερήμην του κατηγορουμένου. Η εν λόγω νομολογία λαμβάνει υπόψη μόνο το εθνικό δίκαιο (άρθρο 423 του ΝΡΚ), όχι όμως και το δίκαιο της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των άρθρων 8 και 9 της οδηγίας 2016/343.
- 27 Πρώτον, πρέπει να επισημανθεί ότι το γράμμα του άρθρου 8, παράγραφος 2, στοιχεία α' και β', της εν λόγω οδηγίας, είναι αρκούντως ακριβές και σαφές, όποιες αμφιβολίες και να υπάρχουν συναφώς: ο ερήμην καταδικασθείς πρέπει να έχει ενημερωθεί σχετικά με τη «δίκη», προκειμένου να μην έχει δικαίωμα σε νέα δίκη. Δεδομένου ότι είναι προφανές ότι η ενημέρωση σχετικά με τη διάταξη κατά το άρθρο 219 του ΝΡΚ διαφέρει ποιοτικώς από την ενημέρωση σχετικά με τη δίκη, είναι αναμφίβολο ότι η εθνική ρύθμιση διαφοροποιείται ουσιωδώς από το δίκαιο της Ένωσης. Ωστόσο, το Varhoven sad (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο) εξακολουθεί να εφαρμόζει το εθνικό δίκαιο ακόμη και μετά τη λήξη της προθεσμίας για τη μεταφορά της οδηγίας στην εθνική έννομη τάξη (1η Απριλίου 2018), χωρίς να το θεωρεί απαραίτητο να αντιμετωπίσει την εν λόγω αντίφαση με τις αποφάσεις του ή να υποβάλει αίτηση προδικαστικής αποφάσεως.
- 28 Δεύτερον, πρέπει να επισημανθεί ότι όλες οι αμφιβολίες που ενδέχεται να ανακύψουν ως προς την ασυμβατότητα του εθνικού δικαίου με το δίκαιο της

Ένωσης, στον βαθμό που είναι ούτως ή άλλως πιθανές, μπορούν να αρθούν με προσεκτικότερη εξέταση της νομολογίας του Δικαστηρίου. Ουσιώδης είναι η απόφαση C-569/20, στην οποία το Δικαστήριο καταλήγει στο διατακτικό του στο σαφές συμπέρασμα ότι ο ερήμην καταδικασθείς τότε μόνο δεν έχει δικαίωμα σε νέα δίκη παρουσία του, όταν «έλαβε επαρκείς πληροφορίες ώστε να γνωρίζει ότι επρόκειτο να διεξαχθεί δίκη εις βάρος του» και στη συνέχεια διέφυγε. Κατά το εθνικό δίκαιο, δεν αμφισβητείται ότι η ενημέρωση σχετικά με τη διάταξη κατά το άρθρο 219 του ΝΡΚ διαφέρει ποιοτικώς από την ενημέρωση σχετικά με τη δίκη. Πράγματι, η απόφαση για τη σύνταξη κατηγορητηρίου κατά το άρθρο 246 του ΝΡΚ συνιστά το πρώτο στάδιο για την έναρξη της δίκης, αλλά η απόφαση αυτή λαμβάνεται πολύ καιρό μετά από την ενημέρωση του κατηγορούμενου σχετικά με τη διάταξη κατά το άρθρο 219 του ΝΡΚ.

- 29 Παρά την απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-569/20, η νομολογία του Varhoven sad (Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου) παρέμεινε αμετάβλητη. Το Varhoven sad (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο) δεν εφαρμόζει ευθέως το δίκαιο της Ένωσης, δεν αναφέρει αν υφίσταται αντίφαση μεταξύ αυτού και του εθνικού δικαίου και δεν υποβάλλει αίτηση προδικαστικής αποφάσεως επί του ζητήματος αυτού. Αντ' αυτού, εξακολουθεί να εφαρμόζει το εθνικό δίκαιο και αρνείται, ιδίως, την επανάληψη των ποινικών υποθέσεων που εκδικάστηκαν ερήμην βάσει του άρθρου 423, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, πρώτη περίπτωση, του ΝΡΚ.
- 30 Είναι απολύτως βέβαιο ότι [ενδεχόμενη αίτηση του] IR θα απορριφθεί επίσης κατ' αυτόν τον τρόπο, εάν κριθεί ένοχος και καταδικαστεί ερήμην και στη συνέχεια προβάλλει το δικαίωμά του σε νέα δίκη παρουσία του.
- 31 Επί της βεβαιότητας ότι θα προσβληθεί το δικαίωμα αυτοπρόσωπης παραστάσεως του IR:
- 32 Η βεβαιότητα αυτή στηρίζεται στα κριτήρια που έχει αναπτύξει το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε άλλες παρόμοιες υποθέσεις. Αφορούν, ωστόσο, τις αμοιβαίες σχέσεις μεταξύ των εθνικών δικαστηρίων διαφόρων κρατών και όχι τις αμοιβαίες σχέσεις μεταξύ βαθμών εντός της ίδιας εθνικής δικαιοδοσίας.
- 33 Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει ήδη διευκρινίσει ότι η εξέταση πρέπει να διενεργείται σε δύο στάδια όταν στο πλαίσιο διαδικασίας για την εκτέλεση ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, υφίσταται κίνδυνος προσβολής του θεμελιώδους δικαιώματος σε δίκαιη δίκη (απόφαση της 31ης Ιανουαρίου 2023, C-158/21, ECLI:EU:C:2023:57, σκέψεις 97, 98 και 102· απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 2020, C-354/20 και C-412/20, ECLI:EU:C:2020:1033, σκέψη 51· απόφαση της 22ας Φεβρουαρίου 2022, C-562/21 και C-563/21, ECLI:EU:C:2022:100, σκέψη 66).
- 34 Κατά το πρώτο στάδιο, πρέπει να εξετάζεται αν υφίστανται αντικειμενικά, αξιόπιστα, συγκεκριμένα και δεόντως επικαιροποιημένα στοιχεία καταδεικνύοντα την ύπαρξη πραγματικού κινδύνου προσβολής του θεμελιώδους δικαιώματος σε δίκαιη δίκη, λόγω συστημικών ή γενικευμένων πλημμελειών όσον αφορά τον

τρόπο λειτουργίας του δικαιοδοτικού συστήματος (στην υπόθεση της κύριας δίκης τούτο λαμβάνει τη μορφή της προσβολής του δικαιώματος αυτοπρόσωπης παραστάσεως στη δίκη σε ποινικές υποθέσεις). Στην περίπτωση αυτή, απαιτείται συνολική εκτίμηση της λειτουργίας του δικαιοδοτικού συστήματος (απόφαση C-158/21, σκέψεις 102 και 103· απόφαση C-354/20, σκέψη 54· απόφαση C-562/21 και C-563/21, σκέψεις 67 και 77).

- 35 Στην υπόθεση της κύριας δίκης, η εξέταση κατά το πρώτο στάδιο καταλήγει σε καταφατικό συμπέρασμα. Τέτοιου είδους στοιχεία ενυπάρχουν στο ρητό και σαφές γράμμα του νόμου (άρθρο 423, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, πρώτη περίπτωση, του ΝΡΚ). Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, όλοι οι κατηγορούμενοι που διέφυγαν μετά από την επίδοση της διατάξεως κατά το άρθρο 219 του ΝΡΚ, δεν έχουν πλέον κατ' αρχήν και ανεξαιρέτως, δικαίωμα σε νέα δίκη. Δεν είναι απαραίτητο να ενημερωθούν σχετικά με τη δίκη και τις συνέπειες της μη παραστάσεως. Ομοίως, δεν είναι απαραίτητο ο δικηγόρος που τους εκπροσωπεί να χαίρει της εμπιστοσύνης τους.
- 36 Κατά το δεύτερο στάδιο, πρέπει να εξετάζεται σε ποιον βαθμό οι εν λόγω πλημμέλειες ενδέχεται να έχουν συγκεκριμένο και άμεσο αντίκτυπο στη νομική κατάσταση του IR, λαμβανομένων υπόψη της προσωπικής καταστάσεως του εν λόγω προσώπου, της φύσεως της αξιόποινης πράξεως και άλλων περιστάσεων, ο δε κίνδυνος της προσβολής του θεμελιώδους δικαιώματος σε δίκαιη δίκη πρέπει να είναι «πρόδηλος» (υπόθεση C-158/21, σκέψεις 106 και 107· απόφαση C-354/20, σκέψη 55· απόφαση C-562/21 και C-563/21, σκέψη 82).
- 37 Στην υπόθεση της κύριας δίκης, πρέπει να δοθεί καταφατική απάντηση κατά το δεύτερο στάδιο της εξέτασεως. Το ρητό και σαφές γράμμα του νόμου (άρθρο 423, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, πρώτη περίπτωση, του ΝΡΚ) εφαρμόζεται από το Varhoven sad (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο) κατά γράμμα, χωρίς καμία παρέκκλιση. Ως εκ τούτου, έχει διαμορφωθεί μια μακροχρόνια, σαφής και σταθερή νομολογία του Varhoven sad (Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου) να αρνείται στους ερήμην καταδικασθέντες νέα δίκη παρουσία τους, εάν έχουν διαφύγει μετά από την επίδοση της διατάξεως κατά το άρθρο 219 του ΝΡΚ και εξαιτίας αυτού δεν ενημερώθηκαν σχετικά με τη δίκη στην οποία καταδικάστηκαν ερήμην. Ως εκ τούτου, δεν μπορούν οποιεσδήποτε περιστάσεις που αφορούν την προσωπική κατάσταση του IR ή τη φύση της αξιόποινης πράξεως ή οτιδήποτε άλλο να οδηγήσουν στη μη εφαρμογή σε αυτόν του εν λόγω νόμου αυτού και της εν λόγω νομολογίας.
- 38 Αντιθέτως: Δεδομένου ότι πρόκειται για δύο σοβαρές αξιόποινες πράξεις, εσκεμμένη διαφυγή επί πολλά χρόνια και άλλες τρεις αμετάκλητες καταδίκες (για τις οποίες ο IR μπορεί ενδεχομένως να ζητήσει ομοίως νέα δίκη παρουσία του), υπάρχει πλήρης βεβαιότητα ότι το Varhoven sad (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο) θα απορρίψει την αίτηση του IR για νέα δίκη παρουσία του, εφόσον η εν λόγω αίτηση υποβληθεί μετά από ενδεχόμενη ερήμην καταδίκη του στην υπόθεση της κύριας δίκης.

- 39 Η πλήρης αυτή βεβαιότητα πληροί το κριτήριο του «πραγματικού κινδύνου προσβολής ... [του] δικαιώματος σε δίκαιη δίκη» στις σκέψεις 61 και 66 της αποφάσεως C-354/20 και στις σκέψεις 82 και 84 της αποφάσεως C-562/21, καθώς και εκείνο που αναφέρεται στο ότι συντρέχουν «σοβαροί και αποδεδειγμένοι λόγοι για να θεωρηθεί» στις σκέψεις 88, 89 και 101 της αποφάσεως C-562/21.
- 40 Η πλήρης αυτή βεβαιότητα επιβεβαιώνεται από το γεγονός ότι, ακόμη και μετά από τις 19 Μαΐου 2022, ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-569/20, η νομολογία του Varhoven sad (Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου) παρέμεινε αμετάβλητη. Ειδικότερα, το Varhoven sad (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο) δεν αναφέρει ούτε τα άρθρα 8 και 9 της οδηγίας 2016/343 ούτε τη νομολογία του Δικαστηρίου επί των διατάξεων αυτών και εκτιμά ότι παρέλκει η υποβολή αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως σε σχέση με την πρόδηλη αντίφαση [των ως άνω άρθρων] με το άρθρο 423, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, πρώτη περίπτωση, του ΝPK.
- 41 Κατά συνέπεια, δεν αμφισβητείται για το αιτούν δικαστήριο ότι ο IR δεν έχει καμία δυνατότητα να ασκήσει το δικαίωμά του σε νέα δίκη το οποίο του αναγνωρίζεται από το δίκαιο της Ένωσης.
- 42 Πράγματι, το βουλγαρικό δίκαιο δεν προβλέπει ένδικα μέσα κατά ενδεχόμενων πλημμελειών της δικαιοδοτικής δραστηριότητας του Varhoven sad (Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου) όσον αφορά την επανάληψη της ερήμην διεξαχθείσας διαδικασίας σύμφωνα με το άρθρο 423 του ΝPK, διότι το Varhoven sad (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο) αποτελεί το μόνο δικαστήριο που μπορεί να αποφανθεί επί του ζητήματος αυτού (άλλως επ' αυτού: απόφαση C-158/21, σκέψη 112· απόφαση C-562/21, σκέψεις 91 και 92).
- 43 Επί της επικοινωνίας μεταξύ του αιτούντος δικαστηρίου και του Varhoven sad (Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου):
- 44 Στη νομολογία του, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει αναπτύξει ένα ένδικο βοήθημα που μπορεί να αποτρέψει την προσβολή ενός δικαιώματος που κατοχυρώνεται από το δίκαιο της Ένωσης, δηλαδή το κράτος εκτελέσεως μπορεί να απαιτήσει συγκεκριμένες εγγυήσεις από το κράτος εκδόσεως (απόφαση της 5ης Απριλίου 2016, C-404/15 και C-695/15, επί των συνθηκών κρατήσεως σε σωφρονιστικό κατάστημα, σκέψη 103).
- 45 Αυτό δεν τυγχάνει εφαρμογής στην υπόθεση της κύριας δίκης, δεδομένου ότι η φύση των αμοιβαίων σχέσεων μεταξύ των δικαστικών οργάνων στη βουλγαρική έννομη τάξη δεν επιτρέπει στο αιτούν δικαστήριο να απαιτήσει από το Varhoven sad (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο) τη διασφάλιση της τηρήσεως του δικαίου της Ένωσης στο πλαίσιο της δικαιοδοτικής του δραστηριότητας.
- 46 Επιπλέον, κατά το εθνικό δίκαιο, το αιτούν δικαστήριο δεν είναι, κατ' αρχήν, αρμόδιο να εξετάσει αν ο IR έχει δικαίωμα σε επανάληψη της διαδικασίας. Τίθεται το ζήτημα αν έχει αυτή την αρμοδιότητα σύμφωνα με το άρθρο 8 της οδηγίας 2016/343, δεδομένου ότι το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι το δίκαιο της

Ένωσης δεν επιβάλλει σε εθνικό δικαστήριο το οποίο εκδικάζει ποινική υπόθεση ερήμην του κατηγορουμένου υπό τέτοιες προϋποθέσεις, ώστε ο κατηγορούμενος να έχει αναγνωρισμένο δικαίωμα σε νέα δίκη, να περιλαμβάνει στην απόφαση ρητή μεία του δικαιώματος αυτού (απόφαση της 8ης Ιουνίου 2023, C-430/22, ECLI:EU:C:2023:458, διατακτικό).

- 47 Τέτοια αρμοδιότητα έχει, κατά το εθνικό δίκαιο, μόνο το Varhoven sad (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο), το οποίο μόνο κατόπιν της υποβολής αιτήσεως εκ μέρους του ερήμην καταδικασθέντος IR θα διαπιστώσει τα πραγματικά περιστατικά στα οποία βασίζεται η περίπτωση και βάσει αυτών θα εφαρμόσει το δίκαιο κατά την κρίση του.
- 48 Επομένως, τα νομικά συμπεράσματα του αιτούντος δικαστηρίου, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που περιέχονται στην υπό κρίση αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, δεν δεσμεύουν από νομικής απόψεως το Varhoven sad (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο).
- 49 Επί της εκτάσεως του ερωτήματος:
- 50 Το αιτούν δικαστήριο υπογραμμίζει ότι το προδικαστικό ερώτημα δεν αφορά τη συμβατότητα με το δίκαιο της Ένωσης της νομολογίας του Varhoven sad (Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου) επί της επαναλήψεως των διαδικασιών που έλαβαν χώρα ερήμην του κατηγορουμένου. Η εν λόγω νομολογία αναφέρεται μόνο ως αντικειμενικό πραγματικό γεγονός που πρέπει να λάβει υπόψη του το αιτούν δικαστήριο προκειμένου να αποφασίσει αν πρέπει να εξετάσει και να αποφανθεί επί της ποινικής κατηγορίας κατά του IR ή όχι.
- 51 Το προδικαστικό ερώτημα αφορά τη συμβατότητα με το δίκαιο της Ένωσης της μελλοντικής αποφάσεως που θα εκδώσει το αιτούν δικαστήριο σχετικά με την διεξαγωγή ή μη διεξαγωγή της ποινικής διαδικασίας κατά του IR ερήμην του.
- 52 Δεδομένου ότι το αιτούν δικαστήριο εξετάζει το ίδιο την ποινική κατηγορία κατά του IR, υπέχει την υποχρέωση να διεξαγάγει την ποινική διαδικασία κατά τρόπο που να διασφαλίζει το δικαίωμά του σε αυτοπρόσωπη παράσταση. Συγκεκριμένα, υπέχει «την απόλυτη υποχρέωση ... να τηρεί στο πλαίσιο της έννομης τάξεώς του το σύνολο των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της οδηγίας 2016/343» (απόφαση C-416/20, σκέψη 55).
- 53 Ειδικότερα, η τήρηση του άρθρου 9 της οδηγίας συνεπάγεται ότι πρέπει να διασφαλίζεται το δικαίωμα του κατηγορουμένου να παρίσταται στη διαδικασία, ακόμη και αν δικαστική απόφαση έχει εκδοθεί ερήμην του χωρίς να συντρέχουν οι προϋποθέσεις της ειδικής απουσίας κατά την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 2, της οδηγίας. Η εγγύηση αυτή έγκειται στη βεβαιότητα ότι μόνον με την υποβολή σχετικής αιτήσεως θα του παρασχεθεί νέα δίκη, στην οποία αυτή τη φορά να παρίσταται.

- 54 Ελλείπει της εγγυήσεως αυτής, τίθεται το ζήτημα αν το αιτούν δικαστήριο πρέπει να αρνηθεί να διεξαγάγει την ποινική διαδικασία και να εκδώσει απόφαση επί της ουσίας κατά του IR.
- 55 Επί της αρνήσεως διεξαγωγής της ποινικής διαδικασίας:
- 56 Σε αυτό ακριβώς το πλαίσιο υποβάλλεται το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα. Αφορά τη δυνατότητα και τη φύση ενδεχόμενης αρνήσεως του αιτούντος δικαστηρίου να διεξαγάγει την ποινική διαδικασία εις βάρος του IR.
- 57 Πρώτον, επισημαίνεται ότι η ποινική κατηγορία κατά του IR αφορά τη συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση με σκοπό τη διάπραξη φορολογικών παραβάσεων και τη συνέργεια σε συγκεκριμένη φορολογική παράβαση. Πρόκειται για δύο τομείς, τους οποίους ρυθμίζει το δίκαιο της Ένωσης, το οποίο απαιτεί, μεταξύ άλλων, την επιβολή κυρώσεων για τις αξιόποινες αυτές πράξεις (άρθρο 3 της αποφάσεως-πλαισίου 2008/841 της 24ης Οκτωβρίου 2008, για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, ΕΕ L 300 της 11ης Νοεμβρίου 2008, σ. 42 και άρθρο 7 της οδηγίας 2017/1371 της 5ης Ιουλίου 2017, σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, ΕΕ L 198 της 28ης Ιουλίου 2017, σ. 29).
- 58 Ως εκ τούτου, η άρνηση του αιτούντος δικαστηρίου να διεξαγάγει την ποινική διαδικασία εις βάρος του IR είναι προδήλως αντίθετη προς τις νομικές αυτές πράξεις.
- 59 Δεύτερον, επισημαίνεται ότι η άρνηση αυτή θα μπορούσε να δικαιολογηθεί μόνον αν η ποινική διαδικασία επρόκειτο, διαφορετικά, να διεξαχθεί υπό συνθήκες που θα εμπόδιζαν τον δίκαιο χαρακτήρα της. Ειδικότερα, μολονότι το άρθρο 3 της αποφάσεως-πλαισίου 2008/841 και το άρθρο 7 της οδηγίας 2017/1371 απαιτούν την επιβολή κυρώσεων για τις αντίστοιχες αξιόποινες πράξεις, προϋποθέτουν ότι η κυρωτική αυτή διαδικασία λαμβάνει χώρα σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπει το δίκαιο της Ένωσης και με σεβασμό προς τα θεμελιώδη δικαιώματα των θιγόμενων προσώπων, κατά τρόπον ώστε να διασφαλίζεται η δίκαιη δίκη (άρθρο 47, δεύτερο εδάφιο, του Χάρτη) και να γίνεται σεβαστό το δικαίωμα στην υπεράσπιση και το δικαίωμα του κατηγορουμένου να παρίσταται κατά τη διεξαγωγή της ποινικής διαδικασίας, δεδομένου ότι τούτα συνιστούν δικαιώματα που έχουν ρητώς αναγνωριστεί στο δίκαιο της Ένωσης και σε περίπτωση προσβολής των οποίων πρέπει να διασφαλίζεται επαρκώς η αποτελεσματική προσφυγή (άρθρο 47, πρώτο εδάφιο, του Χάρτη).
- 60 Επομένως, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν η βεβαιότητα ότι το δικαίωμα του IR να παρίσταται στη δίκη δεν πρόκειται να ικανοποιηθεί, στον βαθμό που η αίτησή του για νέα δίκη παρουσία του θα απορριφθεί από το Varhoven sad (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο), μπορεί να έχει ως συνέπεια την άρνηση του αιτούντος δικαστηρίου να διεξαγάγει την ποινική διαδικασία εις βάρος του και, ενδεχομένως, να τον καταδικάσει.
- 61 Η άρνηση αυτή μπορεί να έχει δύο εκφάνσεις.

- 62 Η μία περίπτωση είναι το αιτούν δικαστήριο να πρέπει να απέχει υποχρεωτικά από τη διεξαγωγή της ποινικής διαδικασίας, διότι η διασφάλιση δίκαιης δίκης, η οποία εκφράζεται μέσω του δικαιώματος του IR να παρίσταται στη δίκη (το οποίο, σε περίπτωση ερήμην καταδίκης διασφαλίζεται ακριβώς μέσω του δικαιώματός του σε νέα δίκη που κατοχυρώνεται στο άρθρο 9 της οδηγίας), υπερτερεί της ανάγκης επιβολής κυρώσεως για τις πράξεις που ενδεχομένως διέπραξε (απόφαση της 17ης Ιανουαρίου 2019, C-310/16, ECLI:EU:C:2019:30, σκέψεις 33 και 34). Επιπλέον, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι το άρθρο 8 της οδηγίας 2016/343 δεν επιβάλλει στα κράτη μέλη να διεξαγάγουν δίκη ερήμην, αλλά απλώς την επιτρέπει, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις (απόφαση C-420/20, σκέψη 37).
- 63 Η άλλη περίπτωση είναι να θεωρηθεί ότι το αιτούν δικαστήριο έχει, αντιθέτως, τη δυνατότητα να εξετάσει αν θα διεξαγάγει την ποινική διαδικασία, παρά τη βεβαιότητα ότι προσβάλλεται το δικαίωμα του IR να παρίσταται, εξετάζοντας αν η ανάγκη αποτροπής της ατιμωρησίας υπερτερεί του δικαιώματός του να παρίσταται αυτοπροσώπως. Αν αυτό ισχύει, ποια κριτήρια πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την εν λόγω εξέταση;